

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ
ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням вченої ради
університету
30 серпня 2021 року,
протокол № 1 .

Ректор університету

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

_____ 2021 року
м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»
для підготовки фахівців на першому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини
за денною формою навчання

м. Хмельницький
2021

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 2
2.	Заплановані результати навчання	– 3
3.	Програма навчальної дисципліни	– 4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 6
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 6
	4.2. Аудиторні заняття	– 7
	4.3. Самостійна робота студентів	– 7
5.	Методи навчання та контролю	– 7
6.	Схема нарахування балів	– 8
7.	Рекомендована література	– 8
	7.1. Основна література	– 8
	7.2. Допоміжна література	– 8
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 9

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– 29	Міжнародні відносини
2.	Код і назва спеціальності	– 293	Міжнародне право
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Право міжнародних організацій
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	ВДПП 2.2.29.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	четвертий
10.	Семестр	–	восьмий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90	
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	– 36	
	% від загального обсягу	–	
	лекційні заняття (годин)	– 20	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	семінарські заняття (годин)	– 16	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	самостійна робота (годин)	– 54	
	% від загального обсягу	–	
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	

самостійної роботи	–
3) заочна форма навчання:	не передбачена
аудиторні заняття (годин)	– -
% від загального обсягу	– -
лекційні заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -
семінарські заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -
самостійна робота (годин)	– -
% від загального обсягу	– -
тижневих годин:	-
аудиторних занять	– -
самостійної роботи	– -
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОДПП 1.2.11. Міжнародне публічне право
2) супутні дисципліни	– ОДПП 1.2.15. Міжнародне економічне право
3) наступні дисципліни	–
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:</i>	
<i>1. Знання</i>	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	основні дефініції, концепції, положення права міжнародних організацій;
1.2)	загальний зміст міжнародно-правових актів у сфері права міжнародних організацій;
1.3)	тенденції розвитку права міжнародних організацій у сучасному світі;
1.4)	основні напрямки діяльності найбільш впливових міжнародних організацій (ООН, спеціалізованих установ ООН, Світової організації торгівлі, СНД, НАТО, ОБСЄ, Ради Європи, Ліги арабських держав, Африканського союзу, Організації ісламського співробітництва);
<i>2. Розуміння</i>	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати міжнародно-правову термінологію у сфері права міжнародних організацій;
2.2)	класифікувати нормативно-правові акти у сфері регулювання права міжнародних організацій;
2.3)	сутність та структуру системи права міжнародних організацій, його зв'язки з національними правовими системами держав членів відповідних міжнародних міжурядових організацій;
<i>3. Застосування знань</i>	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.2)	визначати підстави міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій, форм відшкодування збитків, завданих їх правомірною і неправомірною діяльністю;
3.3)	самостійно визначати прогалини у правовому регулюванні у сфері права міжнародних організацій;

3.4) працювати з джерелами права міжнародних організацій;
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) Аналізувати засоби тлумачення міжнародних міжурядових організацій;
4.2) досліджувати сучасних правових доктрин, категорій і принципів права міжнародних організацій;
4.3) аналізувати вплив історичних подій на майбутнє права міжнародних організацій
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) узагальнювати практику застосування принципів права міжнародних організацій;
5.2) з'ясувати на основі засад міжнародних відносин складні та суперечливі сучасні міжнародні відносини.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) знаходити, досліджувати і оцінювати документи і матеріали в галузі права міжнародних організацій;
6.2) Проводити аналіз міжнародних правовідносин України з ООН, спеціалізованими установами ООН, Світовою організацією торгівлі, СНД, НАТО, ОБСЄ, Радою Європи, Лігою арабських держав, Африканським союзом, Організацією ісламського співробітництва;
6.3) проводити аналіз критеріїв, що висуваються для держав, які бажають стати членами ООН, НАТО, ОБСЄ, РЄ, СНД та давати висновки щодо готовності конкретної держави до приєднання;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) складати звіти про виконання завдань;
7.2) розробляти схеми, таблиці, діаграми;
7.3) застосовувати норми права в разі прогалин правового регулювання або наявності колізії норм;
7.4) брати участь в дискусіях з актуальної зовнішньополітичної проблематики.
7.5.) формулювати юридичну аргументацію з питань реалізації норм і принципів права міжнародних організацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1: Міжнародні організації в структурі міжнародних відносин

Історія виникнення та основні етапи розвитку інституту міжнародних організацій. Характерні особливості сучасного етапу розвитку міжнародних організацій. Тенденції та логіка формування міжнародних організацій в сучасному розумінні.

Типи організацій, що об'єднуються терміном «міжнародний інститут», їх подібність і відмінність. Підходи до сучасного розуміння сутності міжнародної організації. Критерії, що визначають міжнародну організацію.

Типізація міжнародних організацій. Критерії типізації (членство суб'єктів МЄВ, географічне охоплення, компетенція, характер повноважень, характер діяльності, період функціонування, порядок вступу до організації) та характерні риси організацій відповідних типів.

Тема 2: Механізм функціонування міжнародних організацій

Право міжнародних організацій; джерела права. Правові норми, пов'язані з діяльністю міжнародних організацій: «внутрішнє право», «зовнішнє право», спеціальні правові норми. Механізми впливу міжнародних організацій на країни-члени. Принцип суверенної рівності держав-членів. Рівні розподілу повноважень між міжнародними організаціями і їх країнами-членами: міжурядові організації, що виконують координуючі функції; міжнародні організації, що виконують окремі наднаціональні функції; повністю наднаціональні організації. Прийняття рішень в міжнародних організаціях. Види рішень та їх наслідки. Основні етапи процедури прийняття рішень. Методи прийняття рішень: одноголосний, мажоритарний, консенсусний, зважених голосів. Технічні прийоми прийняття рішень: акламація, голосування та консенсус.

Тема 3: Місце і роль Організації Об'єднаних Націй в системі міжнародно-правового регулювання

Історія створення ООН, її міжнародна правосуб'єктність, цілі та принципи ООН. Основні статутні положення, спроможність адекватно реагувати на виклики сучасності тощо. Структура ООН. Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, ЕКОСОП, Рада з опіки, Секретаріат і Міжнародний Суд. Участь в роботі ООН та окремих її органів України, як однієї з держав-засновниць цієї міжнародної організації. Проблеми та можливі шляхи реформування ООН.

Тема 4: Регіональні міжнародні організації, їх роль у формуванні сучасних міжнародних відносин

Положень Статуту ООН, що регулюють порядок утворення і загальні напрями діяльності міжнародних регіональних організацій, а також координацію їхньої роботи з Радою Безпеки ООН. Історія створення, структура і компетенція окремих міжнародних організацій, які розташовані у різних регіонах світу, зокрема, Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організації американських держав (ОАД), Ліги арабських держав (ЛАД), Африканського Союзу (АС) та Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). Міжнародно-правова діяльність таких важливих для України регіональних організацій, як Рада Європи, ЄС і НАТО висвітлюється в окремих лекціях.

Тема 5: Рада Європи – ключова міжнародна регіональна організація у сфері захисту прав людини, впровадження демократії та забезпечення верховенства права

Історія створення Ради Європи, її структура і сфера компетенції. Співробітництво України з Радою Європи. Комітет Міністрів і Парламентської Асамблеї. Європейська Конвенція з прав людини. Діяльність Європейського Суду з прав людини.

Тема 6: Європейський Союз як вища форма інтеграційного об'єднання європейських країн

Еволюція ЄС. Економічні успіхи, високий рівень політичної, фінансово-економічної, правової та культурної інтеграції країн-членів. Суперечності між державами-членами. Євроконституція. Наслідки Брекзиту. Структура ЄС, діяльність і компетенція його головних органів. Динаміка стосунків України з Європейським Союзом.

Тема 7: Правова природа і специфіка діяльності міжнародних неурядових організацій

Визначення поняття «міжнародна неурядова організація», їх правосуб'єктність. Положення Статуту ООН, які регулюють співробітництво ООН з міжнародними неурядовими організаціями. Умови набуття міжнародними неурядовими організаціями консультативного статусу при ЕКОСОП. Категорії консультативного статусу – загальний, спеціальний і статус за реєстром. Діяльність і компетенція Комітету ООН з неурядових організацій.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Міжнародні організації в структурі міжнародних відносин	13	4	2	–	–	7
Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій	11	2	2	–	–	7
Тема 3. Місце і роль Організації Об'єднаних Націй в системі міжнародно-правового регулювання	12	2	2	–	–	8
Тема 4. Регіональні міжнародні організації, їх роль у формуванні сучасних міжнародних відносин	14	4	2	–	–	8
Тема 5. Рада Європи – ключова міжнародна регіональна організація у сфері захисту прав людини, впровадження демократії та забезпечення верховенства права	12	2	2	–	–	8
Тема 6. Європейський Союз як вища форма інтеграційного об'єднання європейських країн	16	4	4	–	–	8
Тема 7. Правова природа і специфіка діяльності міжнародних неурядових організацій	12	2	2	–	–	8
Всього годин:	90	20	16	–	–	54

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- презентація виконаних есе за заданою тематикою.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

4) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку.

Структура залікового білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Алексеева Т. І. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Харк. нац. екон. ун-т. Х., 2006. 198 с.
2. Бруз В. С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму : навч. посіб. Київ, славіст, ун-т. Вид. 2-е. К.: Експрес-Поліграф, 2010. 223 с.
3. Міжнародні організації: навч. посіб. / [О.С.Кучик, І.Р.Суховолець, А.Б.Стельмах та ін.]; за ред. О.С.Кучика; М-во освіти і науки України, Львів, нац. ун-т ім. І.Франка, Фак. міжнар. відносин. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Знання, 2007. 749 с.
4. Мокій А. І. Міжнародні організації: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. 208 с.
5. Циганкова Т. М. Міжнародні організації: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Т.М.Циганкова, Т.Ф.Гордєєва; Київ. нац. екон. ун-т. К., 2003. 183 с.
6. Міжнародні організації: Навч.посіб. / За ред. Ю.Г.Козака. К.: ЦУЛ, 2016. 344 с.
7. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Мокій А.І. К.: ЦНЛ, 2016. 280 с.
8. Козак Ю. Г. Міжнародні організації : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 440 с.
9. Віденська конвенція про право міжнародних договорів URL: http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/995_118
10. Віденська конвенція ООН про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
11. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_254
12. Устав Организации Объединённых Наций и Устав Международного Суда. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
13. Устав Организации Американских Государств (Богота, 30 апреля 1948 года). URL: <http://www.kadis.ru/texts/index.phtml?id=19089>.
14. Конвенция о привилегиях и иммунитетах Объединенных Наций (13.02.1946) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_150
15. Статут Ради Європи, прийнятий 05 травня 1949 року // Офіційний вісник України. 2004. N 26. Ст. 1733.
16. Протокол про привілеї та імунітети Європейських спільнот від 8 квітня 1965 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_623
17. Ніщський договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (2001/C80/01). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_261

7.2. Допоміжні джерела

1. Вайцеховська О.Р. Діяльність міжнародних фінансових організацій та національний фінансовий суверенітет держав-членів: теоретико-правові аспекти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2017. № 1. С. 98-103.
2. Вайцеховська О.Р. Інституційні основи міжнародного фінансового правопорядку: шляхи вдосконалення. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5 (279). С. 337-342.
3. Вайцеховська О.Р. Питання міжнародної правосуб'єктності міжнародних неурядових фінансових організацій. *Актуальні проблеми держави і права*. 2018. № 80. С.15-20.

4. Кубієвич С. П. Правове положення Організації з безпеки і співробітництва в Європі як суб'єкта міжнародного права. *Держава і право*. 2010. Вип. 47. С. 601–611.
5. Кутейников А. Е. Международные межправительственные организации: теоретико-социологический анализ. СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2012. 256 с.
6. Федотов А. Международная гражданская служба. *Право и управление. XXI век*. 2013. № 2 (27). С. 55-68.
7. Шулипа А. В. Международная гражданская служба: традиционная концепция. *Евразийская адвокатура*. 2014. № 5 (12). С. 85-90.
8. Шулятицький С. І. Правовий статус ОБСЄ у сфері забезпечення миру та безпеки в Європі. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2009. № 1. С. 14–15.
9. Щёкин Ю. В. Основания самообороны международных межправительственных организаций. Теорія і практика правознавства. *Електронне науко-метричне фахове видання НЮУ ім. Я. Мудрого*. 2018. Вип. 2 (14). 14 с. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/149269/148951>
10. Щокін Ю. В. Часткова участь у статуті міжнародної організації як правова основа асоційованого членства суверенних держав. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 4. С. 62–75.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Офіційний сайт Групи Світового Банку - <https://www.worldbank.org/>
- Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду <https://www.imf.org/external/index.htm>
- Офіційний сайт Міжнародного комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (Україна) - <https://redcross.org.ua>
- Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй - <https://www.un.org>
- Офіційний сайт Ради Європи - <https://coe.int/>
- Представництво ООН в Україні - <http://www.un.org.ua/ua/>
- Сайт журналу «Foreign Affairs» - <https://www.foreignaffairs.com/>
- Сайт журналу «Foreign Policy» - <https://foreignpolicy.com/>
- Сайт журналу «The Economist» - <https://www.economist.com/>
- Сайт ЮНЕСКО - <https://en.unesco.org/>
- Офіційний сайт Міжнародного Суду - <https://www.icj-cij.org/>
- Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації - <https://www.unwto.org/>
- Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції (Україна) - <http://iom.org.ua/ua>

РОЗРОБНИКИ:

Асистентка кафедри міжнародного та
європейського права _____ Алла КІРИК
_____ 2021 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та європейського права
27 серпня 2021 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка юридичних
наук, доцентка _____ Олена ЧЕРНЯК
_____ 2021 року

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук _____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ
_____ 2021 року

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка _____ Ірина КОВТУН
_____ 2021 року

Обліковий обсяг програми – 0,50 ум.др.арк.